

Forskellige familietyper

Der er stor forskel på, hvordan familier indretter sig. Den svenske familieforsker Lars Dencik har lavet en familietypologi (se fig. 2.4), som forsøger at beskrive, hvordan forskellige familietyper er indrettet. Den vandrette akse viser betoningen af fællesskab. I nogle familier lykkes det at fastholde en fortælling om familien som et fællesskab, mens det i andre ikke lykkes at fastholde fællesskabet omkring familien. Den lodrette akse viser den enkelte familietypes betoning af individualitet. Mens det i nogle familietyper lykkes at give mulighed for, at den enkelte udlever et ønske om individualitet, giver andre familietyper ikke mulighed for dette.

	Betoning af fællesskab	
Betoning af individualitet	Stor	Lille
Stor	Den moderne stærke familie: Familien som et team	Den moderne svage familie: Svingdørsfamilien
Lille	Den traditionelle stærke familie: Den patriarkalske familie	Den moderne svage familie: Socialt akvarium

Figur 2.4 Denciks familietypologi

Når familien fungerer som et team træffes beslutninger gennem forhandlinger, hvilket gør, at alle i familien på den ene side føler, at de er en del af et fællesskab – men at der også er plads til den enkeltes ønsker og præferencer. Der er en grundlæggende forståelse for, at familien skal fungere, og at alle må ofre lidt, for at den samlede helhed kommer til at fungere bedst muligt.

I den patriarkalske familietype tages der udgangspunkt i patriarkens vurdering af, hvad der er bedst for familien. Der er mindre plads til, at den enkelte kan udleve sit potentiale, og deltagerne i familien socialiseres ind i en opfattelse af, at der ikke stilles spørgsmål til patriarkens beslutninger. Der er ringe plads til selvhævdende og individuel adfærd.

Svingdørsfamilien bærer præg af, at det er de individuelle præferencer, som styrer familielivet. Man mødes i døren på vej til og fra sine individuelle aktiviteter. Familien er en skal for de enkelte individers aktiviteter – men der tages i ringe grad hensyn til familien, når individerne skal træffe beslutninger om hvor og hvornår, de skal udøve deres interesser.

I det sociale akvarium er deltagerne i familielivet godt nok til stede under samme tag – men de er til stede på en passiv måde, der gør, at familien som et meningsgivende fællesskab udhules. Traditionelle familietiltag som fælles måltider og samvær finder nok sted, men det er i højere grad styret af tilfældigheder end af en bevidsthed om, at aktiviteterne er vigtige for familiesammenholdet.